

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ТНУ імені В. І. Вернадського

Протокол № 8 від 19.05. 2023 року

Голова Вченої ради

Валерій БОРТНЯК

УВЕДЕНО В ДІЮ

наказом ректора ТНУ імені В. І. Вернадського

№ 65-02 від 19.05. 2023 року

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «СЕРЕДНЯ ОСВІТА (ІСТОРІЯ)»

EDUCATIONAL AND PROFESSIONAL PROGRAM

" SECONDARY EDUCATION (HISTORY) "

Другого (магістерського) рівня вищої освіти

за спеціальністю 014 Середня освіта (Історія)

(шифр та найменування спеціальності)

галузі знань 01- освіта/педагогіка

(шифр та найменування галузі)

кваліфікація: магістр освіти. Середня освіта (Історія)

(найменування кваліфікації)

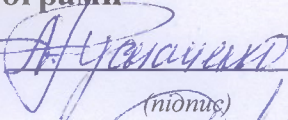
КИЇВ 2023

ДІЄ ЯК ТИМЧАСОВА ДО ВВЕДЕННЯ СТАНДАРТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми «Середня освіта (Історія)»

Гарант освітньо-професійної програми

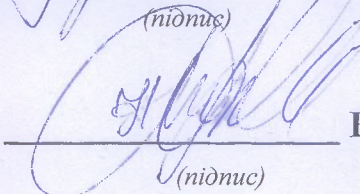
доцент, доктор історичних наук

Анатолій РУСНАЧЕНКО

(підпис)

Проректор з навчальної роботи

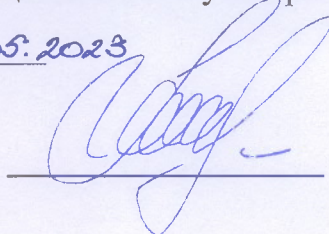

Володимир НОЖЕНКО

(підпис)

Освітньо-професійна програма обговорена та схвалена на засіданні Ради якості освіти Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського
Протокол № 16 від 12.05.2023

Голова Ради якості освіти

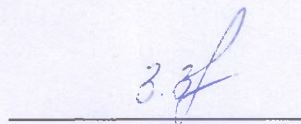

Валерій БОРТНЯК

Освітньо-професійна програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри філософії та історії

Протокол № 9 від 03.04.2023

Завідувач кафедри

(підпис)

Зореслава ЗАХОЖАЙ

ПЕРЕДМОВА

Освітня-професійна програма оновлена робочою групою Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського.

КЕРІВНИК РОБОЧОЇ ГРУПИ:

РУСНАЧЕНКО Анатолій Миколайович – доктор історичних наук, доцент, професор кафедри філософії та історії ТНУ імені В.І. Вернадського

ЧЛЕНИ РОБОЧОЇ ГРУПИ:

ТИМЧЕНКО Сергій Михайлович – доктор історичних наук, професор, професор кафедри філософії та історії ТНУ імені В.І. Вернадського

КОСМИНА Віталій Григорович – доктор історичних наук, доцент, доцент кафедри філософії та історії ТНУ імені В.І. Вернадського

ЗАХОЖАЙ Зореслава Володимирівна – кандидат історичних наук, доцент, завідувач кафедри філософії та історії ТНУ імені В.І. Вернадського

ЧЕКАНОВ Всеволод Юрійович – кандидат історичних наук, старший викладач кафедри філософії та історії ТНУ імені В.І. Вернадського

Рецензії/відгуки стейкхолдерів**

1. Профіль освітньо-професійної програми

Розділ 1. Загальна інформація		
1.1.	Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського, Навчально-науковий гуманітарний інститут
1.2.	Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Магістр середньої освіти, викладач історичних дисциплін, історик
1.3.	Офіційна назва освітньо-професійної програми	Освітньо-професійна програма магістра «Середня освіта (Історія)»
1.4.	Тип диплому та обсяг освітньо-професійної програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання – 1 рік 4 місяців.
1.5.	Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію спеціальності УД 11009622, дійсний до 01. 07. 2025
1.6.	Цикл/рівень	7 рівень Національної рамки кваліфікацій України (НРК України), другий цикл Європейського простору вищої освіти (FQ-EHEA), 7 рівень Європейської рамки кваліфікацій для навчання впродовж життя (EQF-LLL).
1.7.	Передумови	Перший (бакалаврський) рівень, ОКР «спеціаліст»
1.8.	Мова(и) викладання	Українська
1.9.	Термін дії освітньо-професійної програми	Програма діє з 2021/2022 н.р. до наступного оновлення
1.10	Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньо-професійної програми	http://www.tnu.edu.ua/
Розділ 2. Мета освітньо-професійної програми		
2.1.	Чітке та коротке формулювання (в одному - двох реченнях)	Підготовка магістрів, що передбачає здобуття теоретичних знань, умінь, практичних навичок та інших компетентностей, достатніх для оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, підготовку для подальшого навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти. Надання студентам поглибленої освіти в галузі історії та її викладання в середній школі з широким доступом до працевлаштування, підготовка висококваліфікованих фахівців з акцентом на критичному мисленні, володінні сучасними освітніми технологіями, необхідними для виконання завдань у науковій та педагогічній діяльності.
Розділ 3. Характеристика освітньо-професійної програми		
3.1	Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань – 01 «Освіта/Педагогіка»; спеціальність – 14 «Середня освіта (Історія)» Освітня програма включає навчальні дисципліни освітньо-професійної програми та додаткові дисципліни, які поглиблюють загальні та фахові компетентності та знання спеціальних

		розділів фундаментальних та професійно-орієнтованих дисциплін і тим самим забезпечують можливість засвоєння складніших програм
3.2.	Орієнтація програми	Освітньо-професійна
3.3.	Основний фокус освітньо-професійної програми та спеціалізації	Загальна освіта в галузі історії та її викладання. Ключові слова: історична освіта, історія України, всесвітня історія, цивілізаційний підхід
3.4.	Особливості освітньо-професійної програми	Освітня програма розроблена з урахуванням новітніх досягнень у царині теорії й методології історії та сучасних методик формування предметних компетенцій з історії в середній школі
Розділ 4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання		
4.1.	Придатність до працевлаштування	Магістр середньої освіти за предметною спеціалізацією «Історія», учитель історії може працювати в викладачем історії та суспільствознавства загальноосвітньої школи, професійно-технологічного училища, технікуму, коледжу, працівником музею, архіву, освітніх та культурологічних закладів. Відповідно до Національного класифікатора професій ДК 003:2010, зокрема, може займати первинні посади: 2320 – вчитель-стажист середнього навчально-виховного закладу; 2331 – вчитель загальноосвітнього навчального закладу; 2351.2 – вихователь-методист; 2443.2 – Історик; 2443.2 – консультант з питань історії. 2310.2 – викладач закладів вищої освіти; 2431.2 – архіваріус та зберігач у музеї та бібліотеці.
4.2.	Подальше навчання	Випускник може продовжувати навчання за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти за спеціальністю 032 «Історія та археологія» та іншими спорідненими спеціальностями (програма другого циклу FQ-EHEA, 8 рівня EQF-LLL та 9 рівня НРК), а також набувати додаткових кваліфікацій в системі освіти дорослих.
Розділ 5. Викладання та оцінювання		
5.1.	Викладання та навчання	Освітній процес побудований на принципах студентоцентрованого, особистісно-орієнтованого навчання, на засадах компетентнісного, практико-орієнтованого системного та інтегративного підходів. <i>Форми організації освітнього процесу:</i> навчальні заняття (лекція, лабораторне, практичне, семінарське, індивідуальне, дистанційне заняття; консультація); самостійна навчальна робота; практика; науково-дослідна робота; контрольні заходи, підготовка випускної кваліфікаційної роботи.

5.2.	Оцінювання	Накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання студентів за вусі види аудиторної та позааудиторної освітньої діяльності (поточний, семестровий, підсумковий контроль); індивідуальні проектні роботи, тестування, заліки, звіти про практику, захист курсової роботи, усні та письмові екзамени, комплексні екзамени, захист дипломної роботи.
Розділ 6. Програмні компетентності		
6.1.	Інтегральні компетентності (ІК)	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми під час професійної діяльності в галузі історичної освіти та науки, що передбачає застосування теорій та методів даної предметної області, проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.
6.2.	Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність до цілеспрямованого накопичування знання, самостійного пошуку та опрацювання інформації.</p> <p>ЗК 2. Вміння організовувати творчі колективи з метою розв'язання комплексних міжпредметних проблем.</p> <p>ЗК 3. Здатність застосовувати набуті знання та навички у практичних ситуаціях, виявляючи ініціативу та підприємливість.</p> <p>ЗК 4. Здатність володіти сучасними інформаційними технологіями в обсязі, необхідному для здійснення професійної науково-дослідної та викладацької діяльності.</p> <p>ЗК 5. Здатність взаємодіяти з представниками інших професійних груп гуманітарної сфери.</p>
6.3.	Фахові компетентності (ФК)	<p>ФК 1. Здатність використовувати навички роботи з комп'ютером та знання й уміння в галузі сучасних інформаційних технологій для вирішення практичних завдань у галузі історії та освіти.</p> <p>ФК 2. Здатність формувати стійкий інтерес учнів до вивчення історії.</p> <p>ФК 3. Здатність діагностувати й оцінювати рівень розвитку, досягнення та освітні потреби особистості в царині вивчення історії.</p> <p>ФК 4. Здатність виявляти та опрацьовувати історичні джерела різних видів, аналізувати наукові тексти та узагальнювати цю інформацію.</p> <p>ФК 5. Здатність здійснювати історичні дослідження з визначеної тематики, в тому числі використовуючи методологічний інструментарій інших гуманітарних наук, застосовуючи інформаційно-комунікативні технології та інформаційні бази даних.</p>

		<p>ФК 6. Вміння застосовувати принципи та методи педагогіки і психології у навчально-виховному процесі в середніх, професійно-технічних закладах та в системі післядипломної освіти.</p>
<p>Розділ 7. Програмні результати навчання</p>		
7.1.	Програмні результати навчання	<p>ПРН 1. Знати теорію й практику застосування новітніх технологій викладання історії у старшій та вищій школі.</p> <p>ПРН 2. Знати специфіку розвитку історичного пізнання в конкретні історіографічні періоди, в тому числі й на сучасному етапі.</p> <p>ПРН 3. Знати професійні норми в галузі історії та середньої освіти.</p> <p>ПРН 4. Розуміти основні теоретичні та методологічні проблеми сучасної історичної науки.</p> <p>ПРН 5. Розуміти зв'язок та різницю між історичними фактами у джерелі та історіографічними фактами у науковій літературі.</p> <p>Застосування знань та розумінь</p> <p>ПРН 6. Здатність використовувати основи загальнотеоретичних дисциплін в обсязі, необхідному для вирішення педагогічних і дослідницьких завдань, успішного освоєння методологічних і прикладних питань спеціальності, питань фундаментальних загальноісторичних і спеціальних дисциплін: педагогіку, психологію, методику викладання історії, методику й організацію позакласної роботи.</p> <p>ПРН 7. Уміння організувати культурно-освітню роботу з використанням історичних та краєзнавчих знань.</p> <p>ПРН 8. Здатність пояснювати взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі, оцінювати альтернативні варіанти інтерпретації основних тенденцій та особливостей історичного розвитку людства у певні історичні періоди.</p> <p>ПРН 9. Здатність аналізувати взаємозв'язки між позицією професійного історика та пануючими у суспільстві поглядами на минуле.</p> <p>Формування суджень</p> <p>ПРН 10. Здатність розбивати інформацію на відповідні компоненти і розуміти їх взаємозв'язок: аналізувати явища та процеси світової історії з урахуванням сучасних теорій суспільного розвитку; визначати інформаційний потенціал конкретних історичних джерел при вирішенні певної наукової проблеми;</p>

		<p>досліджувати життя та діяльність конкретних людей з урахуванням досягнень сучасної біографістики; здійснювати експертизу пам'яток матеріальної та духовної культури, в тому числі з метою їх подальшого використання в сфері туризму та рекреації.</p> <p>ПРН 11. Здатність поєднувати частини разом, щоби одержати ціле з новою системною властивістю: визначати соціальні функції історика в нових умовах; встановлювати ефективну комунікацію з представниками інших гуманітарних та природничих наук; обґрунтувати мету та завдання власного дослідження з урахуванням актуальних проблем сьогодення.</p> <p>ПРН 12. Здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі: критично оцінювати ступінь розробленості дослідницької проблеми та отриманих результатів фахівцями; визначати вплив на хід та результати дослідження традицій певних наукових шкіл; узагальнювати результати власного дослідження.</p>
Розділ 8. Ресурсне забезпечення реалізації програми		
8.1.	Кадрове забезпечення	<p>Згідно з «Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності закладів освіти» (Постанова КМ України від 30 грудня 2015 р. № 1187), зокрема науково-педагогічних працівників за науковою спеціальністю «Середня освіта. Історія»:</p> <p>Доктор наук, професор: 2 особи; Доктор наук, доцент: 2 особи; Кандидат наук, доцент: 4 осіб.</p>
8.2.	Матеріально-технічне забезпечення	<p>Використання комп'ютерних класів, проекційної техніки, спеціалізованих аудиторій, стендів, наочних посібників.</p>
8.3	Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Навчальний процес забезпечений навчально-методичними комплексами, підручниками та посібниками.</p> <p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення, зокрема, включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - офіційний сайт ТНУ: http://www.tnu.edu.ua; - конспекти лекцій; - матеріали семінарських занять; - електронні підручники; - навчальні і робочі плани; - навчальні та робочі програми дисциплін; - програми практик; - методичні вказівки щодо виконання курсових робіт; - критерії оцінювання рівня підготовки;

		- авторські підручники, навчальні посібники та інші навчально-методичні розробки.
Розділ 9. Академічна мобільність		
9.1.	Національна кредитна мобільність	Можлива за умови укладення двосторонніх договорів
9.2.	Міжнародна кредитна мобільність	Можлива за умови укладення двосторонніх договорів
9.3.	Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе українською мовою

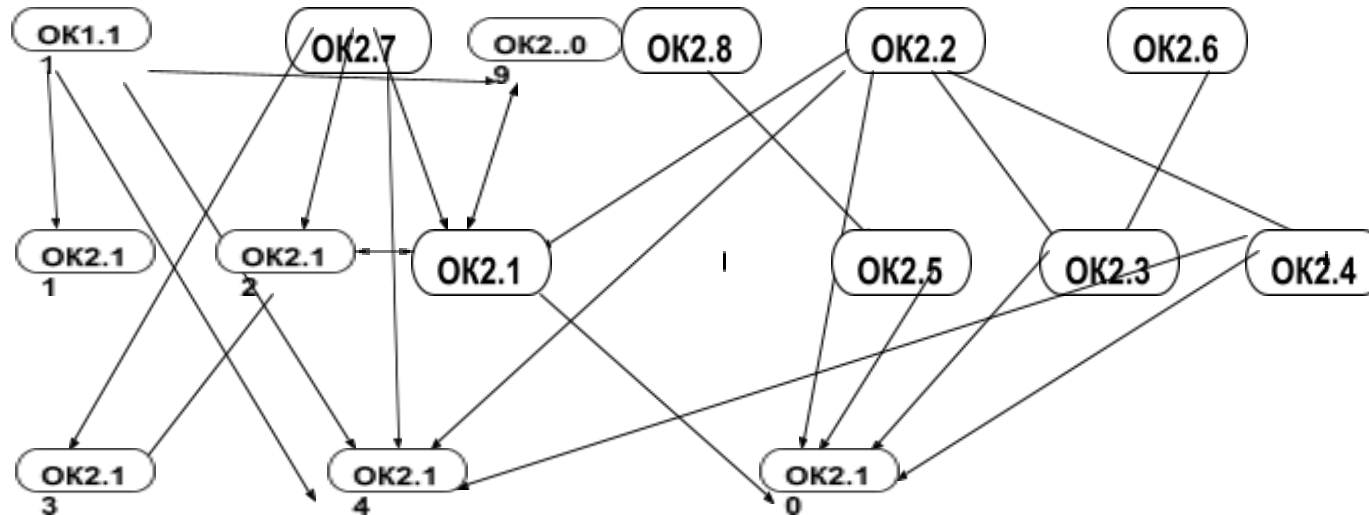
**2. Перелік компонент освітньо-професійної програми
та їх логічна послідовність**

2.1. Перелік компонент ОПП

Код н/д	Компоненти освітньо-професійної програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумковог о контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОПП			
I. ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
ОК 1.1.	Методологія наукових досліджень	4	екзамен
II. ЦИКЛ ДИСЦИПЛІН СПЕЦІАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
ОК 2.1.	Методика викладання історичних дисциплін у вищій школі	3	екзамен
ОК 2.2.	Актуальні проблеми новітньої історії України	4	екзамен
ОК 2.3.	Порівняльна історія цивілізацій	5	екзамен
ОК 2.4.	Сучасна історична наука: актуальні проблеми, методи підходи	5	екзамен
ОК 2.5.	Компаративний аналіз політичних систем сучасного світу (країни Європи та Америки)	5	залік
ОК 2.6.	Історія державного управління та місцевого самоврядування в Україні	3	залік
ОК 2.7.	Педагогіка та психологія вищої школи	4	екзамен
ОК 2.8.	Актуальні проблеми археології	3	екзамен
ОК 2.9.	Філософія історії	3	залік
ОК 2.10.	Актуальні проблеми новітньої історії зарубіжних країн	4	екзамен
ОК 2.11.	Курсова робота	1	залік
ОК 2.12.	Виробнича практика (асистентська)	6	залік
ОК 2.13.	Переддипломна практика	9	залік
ОК 2.14.	Підготовка до атестації здобувачів вищої освіти	7	Публічний захист кваліфікаційної роботи
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		66	
Вибіркові компоненти ОПП			
III. ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ			
ВБ 1.1.	Актуальні проблеми новітньої історії релігійних спільнот в Україні/ Формування інститутів громадянського суспільства в сучасній Україні/ Історичне пам'яткознавство	4	залік
ВБ 1.2.	Міжнародні відносини в ХХ-ХХІ ст./ Історія світової дипломатії / Теорія міжнародних відносин	4	залік

ВБ 1.3.	Категорії і поняття світової культури і мистецтва / Методика викладання історії культури в середній школі / Методика викладання історії мистецтва в середній школі	4	залік
ВБ 1.4.	Педагогіка та психологія середньої школи / Сучасні дидактичні засоби навчання / Технології дистанційного навчання	4	залік
ВБ 1.5.	Російсько-українські взаємовідносини кінця ХХ – початку ХХІ ст./ Етнічна історія України / Національні проблеми в сучасному світі	4	залік
ВБ 1.6.	Історія українського кіномистецтва / Історія української культури / Українське малярство	4	залік
Загальний обсяг вибіркового компонента		24	
Загальний обсяг освітньо-професійної програми		90	

2.2. Структурно-логічна схема ОПП

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота має бути спрямована на розв'язання складної спеціалізованої задачі або практичної проблеми в галузі середньої освіти (за предметною спеціальністю), що включає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог.

У кваліфікаційній роботі не може бути академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації та інших видів академічної недоброчесності.

**4. Матриця відповідності програмних компетентностей
компонентам освітньо-професійної програми**

Компоненти Компетентності	О	О	О	О	О	О	О	О	О	О	О	О	О	О	О	О	О
	К 1. 1	К 2. 1	К 2. 2	К 2. 3	К 2. 4	К 2. 5	К 2. 6	К 2. 7	К 2. 8	К 2. 9	О К 2. 10	О К 2. 11	О К 2. 12	О К 2. 13	О К 2. 14		
ЗК1	+	+			+							+				+	
ЗК2		+						+					+	+			
ЗК3							+	+				+	+	+	+		
ЗК4				+								+	+	+			
ЗК5				+		+		+		+	+						
ФК1	+	+		+				+					+	+			
ФК2		+	+	+	+			+		+	+		+				
ФК3		+						+					+				
ФК4	+		+		+		+		+	+	+	+					
ФК5	+			+		+	+			+	+	+				+	
ФК6		+						+					+	+			

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньо-професійної програми

Компоненти	О	О	О	О	О	О	О	О	О	О	О	О	О	О	О	О	О
	К	К	К	К	К	К	К	К	К	К	О	К	К	К	О	К	О
Програмні результати навчання	1.	2.	2.	2.	2.	2.	2.	2.	2.	2.	К	2.	2.	2.	К	2.	К
	1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		
ПРН 1		+							+						+	+	
ПРН 2		+	+	+	+	+					+	+	+				+
ПРН 3	+		+						+				+				+
ПРН 4	+		+	+	+	+				+	+	+	+				+
ПРН 5	+	+	+		+		+				+	+					
ПРН 6		+							+						+	+	
ПРН 7		+	+	+						+					+		
ПРН 8		+	+	+	+	+				+	+	+					+
ПРН 9		+	+	+	+			+	+	+	+						
ПРН 10	+	+	+	+	+	+			+		+		+		+	+	

ПРН 11	+		+	+	+	+		+		+		+		+	
ПРН 12	+				+		+	+	+		+	+	+	+	

6. Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти регламентується Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у Таврійському національному університеті імені В.І. Вернадського та розроблена згідно з принципами:

- відповідності європейським і національним стандартам якості вищої освіти;
- автономії вищого навчального закладу, який відповідає за забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти;
- системного підходу, який передбачає управління якістю на всіх рівнях освітнього процесу;
- процесного підходу до управління;
- здійснення моніторингу якості;
- постійного підвищення якості;
- залучення студентів, роботодавців та інших зацікавлених сторін до процесу забезпечення якості;
- відкритості інформації на всіх етапах забезпечення якості.

Система передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- удосконалення планування освітньої діяльності;
- затвердження, моніторинг і періодичний перегляд освітніх програм;
- підвищення якості підготовки контингенту здобувачів вищої освіти;
- посилення кадрового потенціалу Університету;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу та підтримки здобувачів вищої освіти;
- розвиток інформаційних систем з метою підвищення ефективності управління освітнім процесом;
- забезпечення публічності інформації про діяльність Університету;
- створення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових працях викладачів та здобувачів вищої освіти.

7. Список використаних джерел

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Історія)» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014 «Середня освіта. Історія» розроблена на основі:

1. Про вищу освіту: Закон України від 05 вересня 2017 р. №2145-VIII (останні зміни №2157-IX від 24.03.2022). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Національна рамка кваліфікацій: Додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 519 URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
3. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#n5>.

4. Зміни до Національного класифікатору "Класифікатор професій" ДК 003:2010: Наказ Мінекономіки від 18 серпня 2020 р. № 1574.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1574915-20#Text>.
5. Професійний стандарт за професіями "Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти", "Вчитель закладу загальної середньої освіти", "Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)" Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України № 2736-20 від 23 грудня 2020 р. URL: <https://www.me.gov.ua/Files/GetFile?lang=uk-UA&fileId=22daac6a-f0db-4de0-8d49-47aa6b2ecb99>